



ANUARI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

Anuari de Biblioteques, Llibres i Lectura, 7, 2022. ISSN 2696-3949
<https://doi.org/10.1344/ABLL.2022.7.011>

Articles

LA LECTURA FÀCIL A CATALUNYA (2020-2021)

EASY-TO-READ INITIATIVES IN CATALONIA (2020-2021)

LA LECTURA FÁCIL EN CATALUÑA (2020-2021)

Elisabet Serra
Associació Lectura Fàcil, España

Laia Vidal
Associació Lectura Fàcil, España

Marta Aguilar
lecturafacil@cobdc.org
Associació Lectura Fàcil, España

Rebut: 14/12/2022; Acceptat: 08/01/2023; Publicat: 15/04/2023

Com citar: Serra, Elisabet; Vidal, Laia; Aguilar, Marta. «La lectura fàcil a Catalunya (2020-2021)». *Anuari de Biblioteques, Llibres i Lectura*, vol. 7 (2022), e011. DOI: <https://doi.org/10.1344/ABLL.2022.7.011>



No es permet un ús comercial de l'obra original
ni la generació d'obres derivades.



Resum

Durant els anys 2020 i 2021 la tasca al voltant de la lectura fàcil va resultar afectada per la pandèmia de la covid-19 de manera important. Els clubs de lectura presencials es van haver de suspendre i van haver de ser transformats i acollits en els entorns virtuals de les biblioteques públiques, que encara són un element clau per avançar en la inclusió. En aquest període destaca la forta activitat dels clubs de lectura fàcil a l'Estat espanyol, la meitat dels quals tenen lloc a Catalunya. Malgrat l'aturada causada per la pandèmia, la Xarxa de Lectura Fàcil es va anar consolidant arreu, amb la creació de noves entitats regionals. La producció editorial també es va veure interrompuda o, com a mínim, alentida per la covid-19, mentre que les administracions públiques continuaven avançant per oferir recursos per a les persones amb dificultats lectores, tot i que de manera insuficient.

Paraules clau: Lectura fàcil; Associació Lectura Fàcil; Persones amb dificultats lectores; Accessibilitat informativa

Abstract

During the years 2020 and 2021, the promotion of easy reading was profoundly affected by the Covid-19 pandemic. Face-to-face book clubs had to be suspended and incorporated in the virtual environments of public libraries, which continue to be a key element in this country for promoting inclusion. Easy-to-read clubs are very active in Spain, and especially in Catalonia, where around half of these clubs are based. Despite the halt in activity brought about by the pandemic, the Easy Reading Network is becoming consolidated thanks to the creation of new regional entities. Editorial production was also suspended or at least slowed down by the pandemic. Government authorities continue to make progress in offering resources for people with reading difficulties, but a great deal remains to be done.

Keywords: Easy-to-read; Associació Lectura Fàcil; People with reading difficulties; Information accessibility

Resumen

Durante los años 2020 y 2021 la tarea en torno a la lectura fácil resultó afectada por la pandemia de la Covid-19 de forma importante. Los clubes de lectura presenciales tuvieron que suspenderse y tuvieron que ser transformados y acogidos en los entornos virtuales de las bibliotecas públicas, que todavía son un elemento clave para avanzar en la inclusión. En este período destaca la fuerte actividad de los clubes de fácil lectura en el Estado español, la mitad de los cuales tienen lugar en Cataluña. A pesar del paro causado por la pandemia, la Red de Lectura Fácil se fue consolidando por todas partes, con la creación de nuevas entidades regionales. La producción editorial también se vio interrumpida o, como mínimo, ralentizada por la Covid-19, mientras que las administraciones públicas seguían avanzando para ofrecer recursos para las personas con dificultades lectoras, aunque de forma insuficiente.

Palabras clave: Lectura fácil; Asociación Lectura Fácil; Personas con dificultades lectoras; Accesibilidad informativa



1. Presentació

El 2020 i el 2021 han sigut anys marcats per la pandèmia de la covid-19, que ha tingut un gran impacte en tots els sectors de la societat i, per descomptat, en el nostre també. El desenvolupament i la difusió de la lectura fàcil s'ha vist frenat per la situació excepcional. Així i tot, des de les diverses entitats que promovem la lectura fàcil hem continuat treballant per fer que la informació, la lectura i la cultura estiguin a l'abast de tothom en uns moments d'incertesa.

A casa nostra, el foment de la lectura fàcil s'ha vist greument afectat, sobretot pel que fa als clubs de lectura presencials, que es van haver d'anul·lar

A casa nostra, el foment de la lectura fàcil s'ha vist greument afectat, sobretot pel que fa als clubs de lectura presencials, que es van haver d'anul·lar. En aquesta situació han jugat un paper important les biblioteques, que han treballat per garantir aquests espais d'aprenentatge i acompanyament traslladant-los a l'entorn virtual.

En el sector educatiu, la lectura fàcil va penetrant a un ritme lent però segur. Cada vegada més docents s'interessen per la lectura fàcil com a recurs per potenciar les habilitats lectores i fomentar el gust per la lectura de l'alumnat amb necessitats educatives especials (NEE). Així ho va demostrar la jornada virtual «La lectura fàcil, un recurs per a l'educació inclusiva», celebrada el 2021 a Catalunya, on van assistir prop de 200 docents.

Pel que fa a l'accessibilitat en l'entorn administratiu, la pandèmia ha constatat la ineficiència de la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat. Poques administracions han garantit una informació clara i accessible adreçada a tota la ciutadania. Contràriament, l'accessibilitat en el món cultural continua avançant. L'any 2021 el Departament de Cultura ha aprovat el Pla d'accessibilitat de museus, centres i espais d'arts visuals 2020-2024, que vol garantir l'accessibilitat de tota la població a tots els espais culturals del territori.

A escala internacional, la lectura fàcil continua despertant interès. Lengua Franca, a l'Argentina, està treballant activament per impulsar l'accessibilitat. En el cas europeu, l'experiència sueca és la referent, amb l'agència nacional de mitjans accessibles MTM: Myndigheten för tillgängliga medier.



2. Treball en xarxa

La [Xarxa de Lectura Fàcil](#) liderada per l'Associació Lectura Fàcil (ALF), aglutina les diferents associacions nacionals i internacionals que promouen la lectura fàcil. Totes utilitzen el segell LF en les seves adaptacions, que garanteix el seguiment de les directrius internacionals de lectura fàcil marcades per l'IFLA i Inclusion Europe, quant al llenguatge, el contingut i la forma. El segell LF avala la qualitat i validació dels documents adaptats.

El 2021 ha sigut un any d'ampliació de la Xarxa, que ha donat la benvinguda a dues noves entitats: Lectura Fàcil Cantabria i Lectura Fàcil Levante

El 2021 ha sigut un any d'ampliació de la Xarxa, que ha donat la benvinguda a dues noves entitats: Lectura Fàcil Cantabria i Lectura Fàcil Levante (que, posteriorment, s'ha convertit en Puente de Letras). La lectura fàcil es va consolidant així arreu del territori espanyol, on s'organitzen clubs LF, s'imparteixen formacions, s'adapten documents i es difon la importància de la lectura fàcil. Així i tot, encara queda camí per recórrer, donat que en territoris com Galícia o Andalusia encara no existeixen entitats que representin la LF.

Per donar visibilitat a la col·laboració entre entitats, el 2021 els membres de la Xarxa de Lectura Fàcil vam organitzar la 8a Jornada de Lectura Fàcil: «[Continguts accessibles en moments de canvi](#)», centrada en dos eixos: els clubs de lectura i el món educatiu. A causa de la situació sanitària, la trobada va ser en format virtual. Així i tot, hi van participar més de 250 professionals de diversos àmbits, com l'educació, la pedagogia, la logopèdia, la filologia, etc. La conferència inaugural va anar a càrrec de Maela Rakočević, presidenta de la Secció de Serveis Bibliotecaris per a Persones amb Necessitats Especials de l'IFLA i bibliotecària de la Biblioteca de Zagreb (Croàcia), que ens va parlar del poder de la lectura per enfortir la salut mental, sobretot en aquests moments de pandèmia.

Seguint en la línia del treball en xarxa, de conèixer i intercanviar experiències internacionals, des de setembre de 2021 l'Associació Lectura Fàcil forma part de la [Secció de Serveis Bibliotecaris per a Persones amb Necessitats Especials](#) de l'IFLA. Aquesta secció és des d'on es van impulsar les primeres directrius de lectura fàcil, l'any 1997. La secció s'ha renovat amb noves incorporacions i nous projectes per promoure i millorar l'accessibilitat dels serveis bibliotecaris. Entre els projectes, destaquem l'actualització de les Directrius per a biblioteques de presons i les Directrius per a serveis bibliotecaris per a persones desplaçades. Una de les tasques d'un futur pròxim serà l'actualització de les Directrius de lectura fàcil.



D'altra banda, també destaca la formació que l'ALF ha ofert a professionals de Polònia i Turquia. És el cas del curs sobre lectura fàcil i llenguatge planer per a formadors de personal administratiu als ajuntaments de Varsòvia i Sopot, a Polònia, el 2020, i el seminari sobre lectura fàcil impartit a l'Institut Cervantes d'Estambul el 2021.

Pel que fa a l'àmbit internacional, no hi ha hagut noves incorporacions a la Xarxa de Lectura Fàcil. Les entitats Lengua Franca, a l'**Argentina**, i Palabras Claras, a **Colòmbia**, hi continuen col·laborant. Durant el període 2020-2021, l'associació Lengua Franca ha ampliat la seva col·lecció «Cinco cuentos» amb el títol *Cinco cuentos de amores*. A més de la producció editorial pròpia, també ha adaptat i publicat un conjunt de contes d'escriptors argentins que tracten sobre les relacions, la discriminació i la violència. La iniciativa forma part del [Programa Nacional de Educación Sexual Integral \(ESI\)](#). També destaca l'elaboració d'una guia sobre com votar, coincidint amb les eleccions legislatives de l'any 2021. La tasca de Lengua Franca avança, però encara falta que els organismes públics del país hi donin suport amb polítiques reals.

Molt diferent és la situació de l'associació Palabras Claras, que a un altre ritme va introduint la lectura fàcil en alguns sectors de la societat colombiana. Durant el període 2020-2021, l'entitat ha treballat per difondre la lectura fàcil a través de xarxes socials i ha participat en xerrades. Constatem, doncs, que la iniciativa requereix ajudes per part del Govern del país, un país amb grans desigualtats socials, on l'analfabetisme encara és una realitat. Malgrat tot, les institucions colombianes estan fent les primeres passes per canviar aquesta realitat. Un bon exemple és el [Plan de Fortalecimiento de la Lectoescritura](#) de la Secretaria de Educación de Bogotà, que neix amb l'objectiu que tots els infants sàpiguen llegir i escriure abans dels vuit anys i, així, garantir-ne la continuïtat escolar. L'any 2021, l'ALF ha participat en aquest Pla impartint un taller sobre lectura fàcil a docents de Bogotà.

A **Xile** també hi ha interès per la lectura fàcil. El 2020 l'ALF va oferir una sessió per a professorat d'educació especial, dins el curs Equidad lectora: ¿cómo mediar la lectura fàcil de los estudiantes con necesidades educativas especiales?, organitzat per l'editorial ZigZag. Hi van participar més de 160 docents interessats a conèixer les possibilitats de la lectura fàcil a l'aula.

La cooperació entre diferents entitats i professionals europeus de la lectura fàcil s'ha reactivat en els darrers anys. En són exemples [l'International Easy Language Day](#), celebrat per primera vegada el 28 de maig de 2020, i la publicació del llibre *Handbook of Easy Languages in Europe*. L'obra recull les experiències de dinou països europeus, entre els quals es troben Espanya, Suècia, Finlàndia, Alemanya o Islàndia.

No podem deixar de mencionar l'**experiència sueca**, convertida en l'agència sueca de mitjans accessibles [MTM: Myndigheten för tillgängliga medier](#). La institució, que crea i proporciona tota mena de recursos en formats accessibles per a escoles i biblioteques, segueix la seva trajectòria amb èxit. Actualment, la majoria d'escoles d'educació elemental a Suècia utilitzen llibres de lectura fàcil.



A Suècia ja és una realitat trobar la lectura fàcil en mitjans audiovisuals com la televisió i ràdio, de manera que es traspassen els textos impresos. A la televisió sueca retransmeten diàriament cinc minuts de notícies en format de lectura fàcil, i a la ràdio nacional existeix l'espai de notícies en lectura fàcil [Klartext](#).

3. Foment lector

3.1. Clubs LF i biblioteques

Els clubs de lectura s'han vist greument afectats per la situació sanitària durant el període 2020-2021. El març de 2020 es van anul·lar tots els clubs de lectura presencials; entre ells, els prop de 500 clubs de lectura fàcil a tot l'Estat, 250 dels quals s'organitzen a Catalunya.

En previsió que passaria temps abans que poguéssim recuperar la normalitat, des de l'Associació Lectura Fàcil i amb el suport tècnic del Servei de Biblioteques del Departament de Cultura de la Generalitat es va crear la comunitat lectora virtual [Lectura Fàcil Confinada](#), una comunitat sobre lectura fàcil en què es van proposar lectures i activitats i es van facilitar recursos, com guies de lectura per a famílies i professionals. Els usuaris van poder interactuar amb la conductora de la comunitat virtual i amb la resta de participants a través de l'aplicació Tellfy.

Durant l'any 2021, la majoria de clubs LF s'han mantingut inactius i els que han reprès l'activitat ho han fet en modalitat virtual. Malauradament, tot i treballar per mantenir aquests espais inclusius, d'aprenentatge i d'acompanyament, les necessitats tecnològiques imposades han suposat grans barreres per a molts usuaris dels clubs.

El suport de les biblioteques continua essent clau per garantir que la lectura fàcil arribi a tota la societat, i especialment a les persones

El suport de les **biblioteques** continua essent clau per garantir que la lectura fàcil arribi a tota la societat, i especialment a les persones amb dificultats lectores. Així ho demostra la continuïtat del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya en el projecte [Biblioteques inclusives](#), que té l'objectiu d'establir uns mínims per aconseguir que totes les biblioteques públiques catalanes siguin espais inclusius. Des de l'ALF hem format professionals de biblioteques públiques d'arreu del territori en fons adaptats i tècniques de redacció de lectura fàcil.



3.2. Llibres amb el segell LF

La creació de material editorial també s'ha vist minvada per la pandèmia. Durant el 2020, la planificació editorial es va aturar en alguns casos i alentir en d'altres. Així i tot, durant el 2020, des de l'ALF vam revisar i validar vint-i-cinc títols adaptats a les pautes de lectura fàcil, unes xifres que representen la meitat dels títols publicats durant el 2019. Durant el 2021, vam aconseguir recuperar el ritme de publicació, en revisar i validar cinquanta-dos títols, el doble que l'any anterior.

Destaquem, a més, que durant el 2020 es va assolir una nova fita: es va publicar el primer títol de lectura fàcil en aranès, *Es madeishes esteles*, de Núria Martí Constans. Una fita que es repetiria de nou l'any següent amb la publicació d'*Es invisibles*, de Genís Sinca i Algué. Les dues publicacions van ser possibles gràcies a la col·laboració de la Direcció General de Política Lingüística.

Conscients de la necessitat d'incrementar el catàleg amb títols d'autors catalans que en reforcin la solidesa literària i, alhora, siguin un referent per donar a conèixer el país i la llengua a nous lectors, durant aquest període hem adaptat els llibres següents: *Cartes impertinents*, de Maria Aurèlia Capmany; *Les invisibles*, de Genís Sinca; *Massa boira i altres contes*, de Manuel de Pedrolo, i *La Colla de Sabadell, una generació irrepètible*, amb una selecció de relats breus de Francesc Trabal, Armand Obiols i Joan Oliver; *Solitud*, de Víctor Català (Caterina Albert), i *Comptant núvols*, de Núria Pradas.

Un altre engranatge de la cadena de lectura fàcil són les llibreries de referència

A banda de les biblioteques, un altre engranatge de la cadena de lectura fàcil són les [llibreries de referència](#) que ajuden a difondre-la i a apropar-la als lectors. Durant el 2020-2021, la xarxa de llibreries de referència s'ha ampliat amb tretze incorporacions, de manera que s'ha arribat a un total de 146 llibreries que actuen de prescriptores dels materials LF. Des de l'ALF continuem treballant per estendre la xarxa de llibreries a tot el territori per evitar que quedin zones descobertes.

3.3. Esdeveniments lectors: deu anys del Premi Bones Pràctiques en Lectura Fàcil

Tot i les restriccions sanitàries, des de l'ALF hem treballat per promoure la lectura i els llibres LF amb la preparació de diversos esdeveniments virtuals. Destaca el Premi Bones Pràctiques en Lectura Fàcil

Tot i les restriccions sanitàries, des de l'ALF hem treballat per promoure la lectura i els llibres LF amb la preparació de diversos esdeveniments virtuals. Destaca el **Premi Bones Pràctiques en Lectura Fàcil**. Els guanyadors reben un lot de llibres LF, que els incentiva i els ajuda en la seva tasca. L'any 2020 se celebraven deu anys des que es va crear. La proposta inicial era celebrar-ho amb una jornada presencial, en què algunes de les experiències guanyadores podrien explicar com han evolucionat al llarg dels anys, quins reptes s'han trobat, com els han afrontat i en quin punt es troben actualment. Donades les circumstàncies, vam substituir la jornada per l'edició de vídeos que recullen diverses experiències guanyadores dels Premis Bones Pràctiques al llarg dels deu anys:

- [Club de lectura fàcil a la presó Model](#)
- [Clubs de lectura fàcil de les Biblioteques Municipals de Santa Cruz de Bezana \(Cantàbria\)](#)
- [Experiència de lectura fàcil \(Euskadi\)](#)
- [La lectura fàcil a l'escola Vida Montserrat de l'ACIDH \(Barcelona\)](#)
- [Club de lectura fàcil d'AMPANS i la Biblioteca de Balsareny](#)
- [La lectura fàcil a la Universitat de Comillas \(Madrid\)](#)
- [Clubs de lectura fàcil en els centres ocupacionals de Talleres Gallarreta \(País Basc\)](#)
- [AMPA del col·legi Presentación de María \(Bilbao\)](#)
- [Xerrem de llibres, de la Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana \(CAL\)](#)

Durant el 2021 el premi s'ha pogut celebrar amb normalitat. Tot i que en el nombre de participants s'ha reflectit la situació anòmla del curs, hi ha hagut propostes molt interessants. La iniciativa guanyadora ha estat el club de lectura fàcil del [Centro de Día de Abadín](#), a Lugo, que promou l'accés a la lectura dels usuaris del centre. Una iniciativa que demostra que els llibres LF fomenten l'autonomia i autoestima de la gent gran i, alhora, són un recurs per combatre els dies de soledat.

A més, cal destacar un altre dels projectes premiats per la seva innovació: el projecte [Fem -ho fàcil](#). Un espai del diari *Pallars Digital*, impulsat conjuntament amb l'entitat Alba Jussà, en què s'adapten quinzenalment a lectura fàcil les notícies més destacades del territori. *Pallars Digital* és el primer mitjà de comunicació de Catalunya en adaptar la informació per a persones amb dificultats cognitives. Un altre exemple d'aquestes característiques és [GN](#)



[Diario](#), sorgit el 2020: un diari d'àmbit nacional que adapta notícies a Lectura Fàcil. Aquest tipus d'iniciatives són molt necessàries, ja que faciliten que les persones amb dificultats lectores coneguin l'actualitat informativa del lloc on viuen i hi puguin participar activament.

4. Educació: cap a una escola inclusiva

Al **món educatiu** la lectura fàcil encara és una assignatura pendent. Manca una política estable i efectiva per crear materials educatius accessibles per a tot l'alumnat, tant de textos literaris com de materials curriculars. Tot i això, s'han fet algunes passes endavant. L'any 2021 vam repetir la fita assolida el 2019 organitzant la jornada virtual «[La lectura fàcil, un recurs per a l'educació inclusiva](#)», juntament amb el Programa biblioteca escolar «punedu» del Departament d'Educació. Hi van participar uns dos-cents educadors d'arreu de Catalunya que han conegut diverses experiències inclusives a l'aula.

La jornada virtual va agrupar gairebé el triple de professors que el 2019. Cada vegada més escoles i educadors coneixen la LF, un recurs que els facilita la tasca docent. També és important destacar que la virtualitat ha estat rellevant per millorar la participació i la diversitat territorial dels assistents. Tot i això, encara manca una aplicació real del Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, que faci present la lectura fàcil entre altres recursos accessibles a totes les escoles del territori, com passa en l'experiència sueca, per crear, així, una educació accessible i inclusiva per a tot l'alumnat.

La 8a Jornada de Lectura Fàcil: «[Continguts accessibles en moments de canvi](#)» va tenir com un dels pilars la lectura fàcil en l'àmbit escolar. A la taula rodona «La lectura en el món educatiu» vam comptar amb diversos professionals de l'educació. Destaquen les aportacions de Juan Cruz Ripoll, doctor en Educació i col·laborador en la formació d'educadors a la Universitat de Navarra. Defensa l'accessibilitat cognitiva en l'àmbit universitari, un espai en què la lectura fàcil és gairebé inexistent, exceptuant experiències puntuals.

Alhora, des de l'ALF hem participat en diverses **jornades** per donar a conèixer les possibilitats de la LF com a materials inclusius dins l'aula i en **tallers** sobre com aplicar les pautes de lectura fàcil a l'hora de redactar textos per a alumnes amb necessitats educatives especials.

Pel que fa al [banc de recursos](#) de lectura fàcil, un espai web creat per posar a l'abast de centres educatius i entitats tots els recursos i documents en lectura fàcil, l'hem actualitzat amb noves adaptacions, materials de suport a la lectura i materials curriculars lliures de drets.



El web de l'ALF es posiciona com un punt de referència i consulta dels professionals que treballen amb persones amb dificultats lectores en escoles, entitats, biblioteques, etc.

El [web de l'ALF](#) es posiciona com un punt de referència i consulta dels professionals que treballen amb persones amb dificultats lectores en escoles, entitats, biblioteques, etc. Un espai on poden descobrir les darreres novetats editorials i recursos accessibles. Així ho avalen les dades: l'any 2021 va tenir més de 75.000 usuaris.

5. Accessibilitat cognitiva

5.1. Administracions

Sens dubte, el 2020 i el 2021 han sigut anys en què la informació ha esdevingut un bé imprescindible per al conjunt de la població; sobretot, en matèria de coronavirus. Algunes administracions han previst l'accessibilitat cognitiva en les seves comunicacions amb la ciutadania.

L'Ajuntament de Barcelona ha publicat tres vídeos accessibles en format de lectura fàcil, llengua de signes i subtítols, amb recomanacions de salut laboral per a les persones amb discapacitat que han de reincorporar-se a la feina després del confinament:

- [Quan et desplaces per anar de casa a la feina](#)
- [Quan ets a la feina](#)
- [Quan arribes a casa després de la feina](#)

L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha publicat una guia en lectura fàcil amb les activitats que es poden i no es poden fer durant cada fase del desconfinament:

- [Fase 1. Què puc fer?](#)
- [Fase 2. Què puc fer?](#)

L'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) ha publicat tres guies amb informació sobre el coronavirus:

- [Puc sortir al carrer durant l'estat d'alarma?](#)



- [L'empresa em comunica un ERTO: que és i què implica?](#)
- [Preguntes i respostes sobre la COVID-19](#)

L'Institut Canari de Igualtat, dins el *Plan de Seguridad para víctimas de violencia de género durante el confinamiento por Covid-19*, ha publicat un seguit de guies:

- [¿Cómo puedo protegerme si convivo con mi maltratador?](#)
- [No convivo con el maltratador, pero me sigue acosando o compartimos la custodia de menores. ¿Qué puedo hacer?](#)
- [¿Qué puedo hacer si sospecho que una mujer de mi familia o barrio es maltratada durante la cuarentena?](#)

El 2020 l'Ajuntament de Barcelona va convocar oposicions d'ajudant de serveis auxiliars per a persones amb discapacitat intel·lectual, i va encarregar a l'ALF l'adaptació de les bases

Més enllà de la pandèmia, el 2020 l'Ajuntament de Barcelona va convocar oposicions d'ajudant de serveis auxiliars per a persones amb discapacitat intel·lectual, i va encarregar a l'ALF l'adaptació de les [bases](#) a les pautes de lectura fàcil i l'elaboració de la guia *Com fer la sol·licitud d'inscripció, pas a pas*. Per la seva banda, el Govern de les Illes Balears també va obrir una convocatòria de subaltern per a persones amb discapacitat i des de l'ALF en vam adaptar les bases.

En els dos casos, les proves d'oposició consistien a resoldre situacions del dia a dia pròpies del lloc de treball, i no hi havia un temari d'estudi, com en les oposicions del cos de subaltern convocades per la Generalitat de Catalunya, per a la qual l'ALF va adaptar el [temari d'estudi](#) el 2019. Aquesta va ser la primera vegada a Catalunya que una administració adaptava el contingut d'una convocatòria d'oposicions per a persones amb discapacitat intel·lectual.

La publicació de documents d'àmbit públic en lectura fàcil continua sent una excepció, en comptes de la norma. Tot i això, sí que hi ha administracions que aposten per l'accessibilitat i formen el seu personal en l'aplicació de les pautes de lectura fàcil, com és el cas de l'Escola Balear d'Administració Pública i l'Ajuntament de Terrassa.

La LF també ha entrat en l'àmbit de la salut, concretament en el Servei de Salut del País Basc i a l'Hospital Vall d'Hebron, on hem format professionals i personal voluntari en la creació de continguts accessibles per als pacients.



Destaquem també la iniciativa [Planeta Fàcil](#), de Plena Inclusión, que va crear un apartat dins el web amb informació adaptada sobre la covid-19: restriccions, normativa, afectacions en la salut, la cultura, l'economia, l'educació, el treball, etc.

5.2. Equipaments culturals

Arran de la pandèmia, la cultura ha sigut declarada com un bé essencial per part de la Generalitat de Catalunya. Durant el 2021, la Direcció General de Cooperació Cultural de la Generalitat de Catalunya ha presentat el [Pla d'accessibilitat de museus, centres i espais d'arts visuals 2020-2024](#). Un pla que té com a finalitat aconseguir l'accessibilitat universal d'aquests equipaments a mitjà termini.

La cultura, tot i el nou pla, ja és el sector que més esforços ha dedicat per crear materials accessibles. Des de l'ALF hem col·laborat amb molts equipaments culturals adaptant textos de sala, catàlegs i dossiers educatius. Els museus en són un molt bon exemple:

- Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB): [La màscara no menteix mai](#)
- Museu d'Història de Catalunya: [textos de sala del segle XVIII](#)
- Museu de l'Empordà: [Pintar, crear, viure. Dones artistes a l'Alt Empordà \(1830-1939\)](#)
- Museu d'Història Manacor: [textos de sala de les exposicions permanents](#)

El Liceu, entitat cultural destacada durant el període 2018-2019 per la tasca en accessibilitat, segueix la línia que va iniciar l'any 2016 i ofereix tots els resums argumentals de les seves òperes adaptats a les pautes LF.

Destaquem la iniciativa del [Festival Simbiòtic](#), el primer festival d'arts escèniques accessibles, que es va celebrar l'any 2021. Va ser impulsat juntament amb el Teatre Tantarantana, la Villarroel i el Teatre Nacional de Catalunya amb la voluntat de garantir l'accés i participació de persones amb diversitat funcional en l'art i la cultura. Des de l'ALF vam adaptar el programa del festival.

Com succeeix en l'àmbit de l'Administració, tampoc existeix un centre cultural que hagi arribat a l'adaptació global dels seus continguts. Una de les principals barreres és la falta d'un personal format en pautes d'accessibilitat cognitiva en els centres culturals

Però, com succeeix en l'àmbit de l'Administració, tampoc existeix un centre cultural que hagi arribat a l'adaptació global dels seus continguts. Una de les principals barreres és la falta d'un personal format en pautes d'accessibilitat cognitiva en els centres culturals. Aquesta qüestió s'inclou en la segona fase del Pla del Departament de Cultura. Un dels objectius és la promoció de la formació i sensibilització entre els professionals del sector. Durant el 2020-2021, des de l'ALF hem format professionals de La Pedrera i la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona en accessibilitat cognitiva. Haurem d'esperar a veure com es desenvolupa el Pla d'accessibilitat de museus, centres i espais d'arts visuals 2020-2024 per veure si aquestes formacions s'estenen a tots els equipaments culturals.

6. Conclusions

A partir d'aquest recorregut per conèixer l'evolució de la lectura fàcil a escala nacional i internacional durant el 2020 i el 2021, uns anys condicionats per la pandèmia, podem extreure'n les conclusions següents:

- **Les biblioteques, especialment les públiques, són un pilar clau en el foment lector, l'accessibilitat i la inclusió social.** En temps de COVID han garantit la continuïtat dels clubs LF en un entorn virtual i han seguit treballant per construir espais d'inclusió social.
- **Les administracions públiques van implicant-se lentament en l'accessibilitat cognitiva i en la lectura fàcil, tot i que encara queden lluny del que estableix la llei.** Durant els dos últims anys, la informació relacionada amb la COVID-19 ha estat imprescindible en tots els àmbits: sanitari, laboral, educatiu, econòmic... Tot i això, les administracions no han estat a l'altura de les circumstàncies i el volum de documents adaptats ha sigut simbòlic. Passats sis anys des de l'aprovació de la Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat, encara manca el decret per poder-la desplegar.
- **La cultura com a bé essencial.** L'elaboració del Pla d'accessibilitat de museus, centres i espais d'arts visuals 2020-2024 posa de manifest l'aposta que s'està fent en espais culturals per assolir una accessibilitat completa. La contínua col·laboració entre l'ALF i els centres culturals ho constata.
- **En l'àmbit escolar, el Decret d'escola inclusiva és un pas més per aconseguir una escola oberta a tothom,** que doni cabuda als alumnes amb necessitats específiques. I, en aquest sentit, els materials i les experiències de lectura fàcil tenen cada vegada més presència a les aules d'educació primària i secundària.
- A principis del 2021, encara en plena pandèmia, teníem les **eines digitals** més a mà i érem conscients de les seves potencialitats per als nostres objectius: fomentar el treball en xarxa entre entitats i professionals d'arreu del territori. D'una banda, la **virtualitat** ha afavorit la participació activa en formacions i jornades. Per contra, ha condicionat la supervivència dels clubs LF, perquè hi ha una relació entre els lectors



de LF i les habilitats tecnològiques o les capacitats cognitives o l'accés a recursos tecnològics per seguir els clubs.

Bibliografia

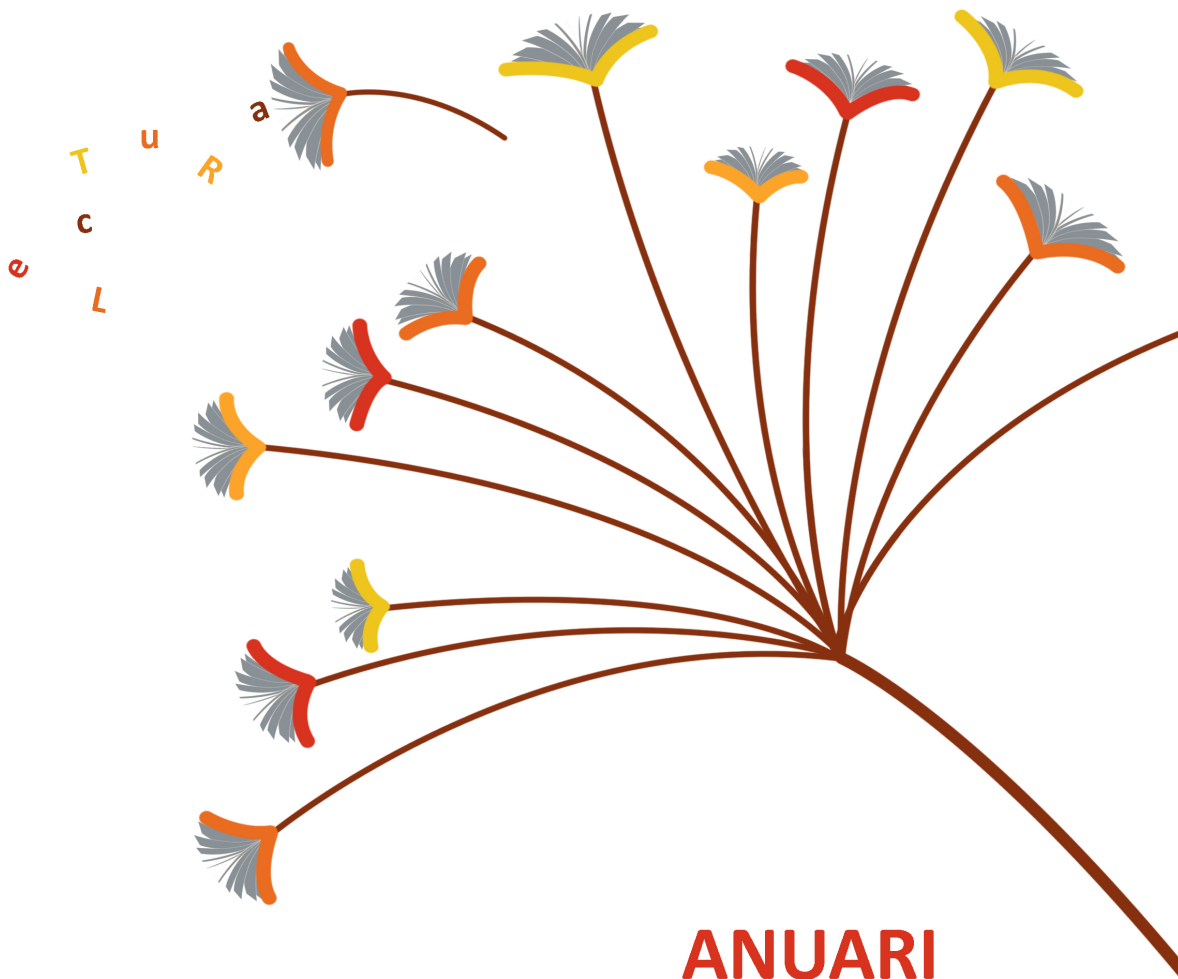
Catalunya. *Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu*. (DOGC [en línia], núm. 7477, 19-10-2017). <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7477/1639866.pdf>. [Consulta: 28 novembre 2022].

Catalunya. *Llei 13/2014, del 30 d'octubre, d'accessibilitat*. (DOGC [en línia], núm. 6742, 4-11-2014). <http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/6742/1379017.pdf>. [Consulta: 27 novembre 2022].

Espanya. *Proposición de Ley de modificación del Texto Refundido de la Ley General de derechos de las personas con discapacidad y de su inclusión social, aprobado por el Real Decreto Legislativo 1/2013, de 29 de noviembre, para establecer y regular la accesibilidad cognitiva y sus condiciones de exigencia y aplicación*. (BOCG [en línia], núm. 93-1, 17-7-2020). https://www.congreso.es/public_oficiales/L14/CONG/BOCG/B/BOCG-14-B-931.PDF. [Consulta: 27 novembre 2022].

Lindholm, Camilla; Vanhatalo, Ulla. *Handbook of Easy Languages in Europe* [recurs electrònic]. Berlin: Frank & Timme, 2021. [Consulta: 27 novembre 2022]. Disponible a: <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/52628>;





ANUARI DE BIBLIOTEQUES, LLIBRES I LECTURA 2022

Editors
Lluís Agustí
Maite Comalat